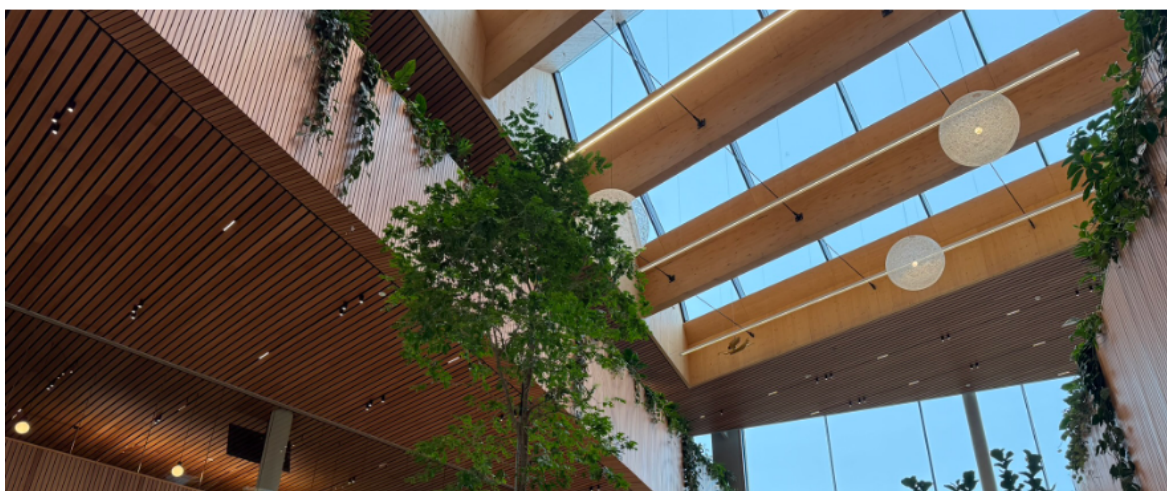

Gemeente Rheden

Jaarverslag en evaluatie 2025

Omgevingswet, APV en bijzondere wetten

datum	11-02-26
Versie	1.01
Status	Definitief

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Algemene terugblik.....	4
3	Realisatie doelstellingen	6
4	Uitvoering.....	8
5	Conclusies en aandachtspunten voor 2026	11

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en evaluatierapport Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) over het jaar 2025. In dit verslag laat de gemeente Rheden zien wat zij in 2025 heeft gedaan op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving. Daarmee voldoet de gemeente aan artikel 13.11 van het Omgevingsbesluit en de wettelijke verplichting om elk jaar te rapporteren over de uitvoering van deze taken.

Reikwijdte

Dit jaarverslag gaat over de VTH-taken van de gemeente Rheden op grond van de Omgevingswet, bijzondere wetten (zoals de Alcoholwet) en bijbehorende landelijke en lokale regels. Het gaat onder andere om regels voor bouwen, gebruiken van gebouwen, activiteiten in de leefomgeving, het omgevingsplan en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

De gemeente voert deze VTH-taken zelf uit. Het toezicht op brandveilig gebruik wordt door de gemeente gedaan voor de bouwkundige onderdelen. Andere onderdelen van brandveiligheid, zoals zelfredzaamheid en bereikbaarheid voor hulpdiensten, worden uitgevoerd door de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). Het toezicht op milieubelastende activiteiten wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM). Deze taken vallen buiten de scope van dit jaarverslag.

Leeswijzer

Het jaarverslag is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 blikt in algemene zin terug op de ontwikkelingen en de uitvoering 2025. Hoofdstuk 3 gaat in op de realisatie van de doelstellingen uit het programma 2025. Hoofdstuk 4 vat samen in hoeverre de prognoses voor de werkvoorraad, de geplande activiteiten en inzet zijn gerealiseerd. Het verslag sluit in hoofdstuk 5 af met de belangrijkste conclusies en aandachtspunten voor de uitvoering in 2026.

2 Algemene terugblik

Maatschappelijke ontwikkelingen

Houtstook

Het aantal overlastmeldingen door houtstook is in 2025 verder toegenomen. Houtstook geeft overlast, beïnvloedt de luchtkwaliteit en de gezondheid nadelig en zorgt voor spanningen tussen inwoners. Door het ontbreken van duidelijke kaders is behoefte ontstaan aan handhaafbare en begrijpelijke regels voor houtstook. De gemeente Rheden heeft zich voorgenomen om lokale regels te stellen om houtstook in een binnenruimte te reguleren. De raad heeft in de raadsvergadering van 27 mei 2025 een scenariokeuze gemaakt en het college de opdracht gegeven om die maatregelen uit te werken tot regels.

Na participatie met inwoners, betrokken organisaties en deskundigen is een set algemene regels ontwikkeld, met het stookvenster als kernonderdeel. Met de invoering van deze regels wordt beoogd de luchtkwaliteit te verbeteren, gezondheidsschade te beperken en overlast te verminderen alsook duidelijkheid te bieden aan inwoners over de mogelijkheden om hout te stoken. In het najaar heeft de raad uiteindelijk niet ingestemd met het stookvenster.

Woningsplitsing

De gemeente Rheden staat op basis van de Woondeal voor een woningbouwopgave van 820 woningen tot 2030 en circa 3000 woningen tot 2040, met de nadruk op Velp, Rheden en Dieren. De uitgangspunten hiervoor zijn vastgelegd in de Woonvisie en richten zich vooral op middeldure huur- en koopwoningen en levensloopgeschikte woningen, om doorstroming en gemengde wijken te bevorderen. De woningbouw vindt plaats binnen de bestaande dorpsgrenzen en moet passen binnen de geldende stikstofregels. Een beperkte bijdrage wordt geleverd door de bestaande woningvoorraad te vergroten, onder meer via woningsplitsing. Ter ondersteuning hiervan is in 2024 de campagne 'woningsplitsen en delen' gestart. In 2025 is de campagne verder uitgewerkt en vanaf 2026 wordt hier nog meer op ingezet. Er wordt een toename van 15-20 extra woningen per jaar verwacht.

Boa bestel

Binnen het boa-bestel worden de komende jaren wijzigingen doorgevoerd. De huidige domeinstructuur wordt vereenvoudigd, de taak van boa's in de openbare ruimte wordt duidelijker verankerd en de werkgever krijgt meer verantwoordelijkheid voor kwaliteit, professionaliteit en interne borging. Ook veranderen uitrustingseisen en informatievoorziening, waaronder toegang tot registers. Deze aanpassingen worden stapsgewijs richting 2028 ingevoerd.

Beleidsontwikkelingen (voor zover relevant voor VTH)

Omgevingsvisie

Eind januari 2026 is onze Omgevingsvisie vastgesteld. In onze Omgevingsvisie staan onze inwoners centraal en kiezen we voor ontwikkeling en vooruitgang met respect voor het verleden. We kiezen voor een gemeente waar het prettig wonen, werken en leven is. We willen met deze omgevingsvisie samen bouwen aan een omgeving die dichtbij en veilig voelt, waar je gezien wordt en waar iedereen mee kan doen. VTH levert hier een belangrijke bijdrage aan en we vinden het belangrijk dat het VTH-beleidsplan en de uitvoeringsprogramma's hierop aansluiten.

Actualisering VTH-beleidsplan

In 2025 hebben wij met name ingezet op een toekomstbestendig VTH-stelsel door te werken aan het VTH-beleidsplan voor de jaren 2026 tot en met 2029 en het uitvoeringsprogramma voor 2026. Dit geeft ons richting en handvatten voor de komende jaren. Daarnaast zijn we bezig met een verdere professionaliseringsslag door:

- een dashboard te bouwen waardoor we onze doelstellingen beter kunnen monitoren en verantwoorden;
- nog meer de samenwerking op te zoeken tussen vergunningverlening, toezicht en handhaving (ook tussen openbare orde en veiligheid en omgevingsrecht);
- beter samen te werken met onze beleidsmedewerkers;
- aan te sluiten bij de omgevingsvisie;
- de Beoordeling interbestuurlijk toezicht Omgeving 2025 van de provincie mee te nemen in het VTH-beleidsplan.

Organisatie en samenwerking

- Capaciteit. De capaciteit op gebied van VTH-taken Omgevingsrecht was min of meer in overeenstemming met de geraamde capaciteit. Kanttekening is dat niet alle misgelopen productiviteit als gevolg van ziekte en zwangerschapsverlof volledig is opgevangen. Enkele handavingsdossier lopen hierdoor langer door en wachttijden van conceptverzoeken zijn wat opgelopen. Ook zijn als gevolg hiervan enkele automatiseringsverbeteringen doorgeschoven naar 2026.

- Borging kwaliteit. De juridische kwaliteit van besluiten wordt geborgd door opleiding van medewerkers. Ook wordt juridische capaciteit van de juristen omgevingsrecht ingezet om besluiten op VTH-gebied tegen te lezen via een 4-ogen principe. Bevindingen worden teruggekoppeld aan de werknemers. Structurele verbeterpunten worden teruggekoppeld aan de senior-medewerkers met als doel om verbeterlagen te maken.

- De samenwerking tussen de VTH-taken op gebied van de Omgevingswet en de VTH-taken op gebied van openbare orde en veiligheid heeft verdere versterking gekregen door gezamenlijk en integraal het VTH-beleid 2026-2029 op te stellen. Ook de cyclus van evaluatie en het opstellen van nieuwe uitvoeringsprogramma's wordt gezamenlijk en integraal opgepakt. De teammanagers en ondersteuning van de teams Omgevingsrecht en OOV hebben gezamenlijk en dus integraal overleg met de portefeuillehouder handhaving.

- vorming ODGM. Vanaf 1 januari 2026 zijn Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) en Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) samengegaan. Samen vormen zij de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM). Voor inwoners en bedrijven verandert er in de dagelijkse praktijk niets. De manier van vergunningverlening, toezicht en handhaving blijft hetzelfde. De kwaliteit van de dienstverlening blijft hetzelfde.

- Een integrale aanpak volgens de ja-mits gedachte. Deze aanpak en cultuur van de Omgevingswet heeft in 2025 niet de aandacht gekregen die dit verdient. Hier wordt in 2026 op ingezet zodat een meer gedeeld beeld hierover ontwikkeld wordt om ons vervolgens die kant op te kunnen ontwikkelen.

- We zijn relatief veel tijd kwijt aan vragen van bewoners en aan onvolledige vergunningaanvragen. Een betere informatievoorziening op de website is nodig zodat we minder tijd kwijt zijn aan vraagbeantwoording en aan herhaaldelijke verzoeken om aanvullende gegevens.

3 Realisatie doelstellingen

In het uitvoeringsprogramma 2025 is voor de inzet van VTH-omgevingsrecht en VTH-OOV een aantal voorlopige doelstellingen geformuleerd. Voorlopig met het oog op de actualisering van het VTH-beleidsplan en uitvoeringsprogramma 2026. Onderdeel van de actualisering is ook het beter monitoren van de uitvoering. In 2025 heeft deze monitoring nog maar beperkt kunnen plaatsvinden. De mate waarin de doelstellingen uit 2025 zijn gerealiseerd is daardoor deels gebaseerd op inschattingen. De doelstellingen in het programma 2026 zullen wel worden gemonitord in een nog op te zetten dashboard in 2026.

Omgevingsrecht

Voor de inzet van VTH-omgevingsrecht was voor 2025 een aantal doelstellingen geformuleerd die vooral zijn gekoppeld aan de dienstverlening, het verbeteren van de bedrijfsvoering en gewenst naleefgedrag waar het gaat om constructieve veiligheid, brandveiligheid en het behoud van erfgoedwaarde. Het algemene beeld van de realisatie van de doelstellingen wordt hieronder in de tabel weergegeven. Een kleine kanttekening is dat de doelstellingen nog niet exact te meten zijn vanwege het ontbreken van een cijfergericht dashboard in 2025.

Doelstellingen	Realisatie
1. De gemiddelde doorlooptijd van het behandelen van conceptverzoeken tot terugkoppeling naar de aanvrager bedraagt maximaal 8 weken	
2. Minimaal 80% van de aanvragers heeft geen behoefte aan een toelichting op uitgaande correspondentie	
3. Inrichten beleids- en uitvoeringscyclus, inclusief opzet monitoring	
4. Harmonisatie van de toetsingskaders voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	
5. Harmonisatie van de uitvoering bij de vergunningverlening	
6. Bij opleveringscontroles voldoet 95% van de gerealiseerde bouwwerken aan de eisen die gelden voor constructieve veiligheid	
7. Bij brandveiligheidscontroles voldoet 95% aan alle brandveiligheidsvoorschriften	
8. 95% van de monumenten voldoet bij inspectie aan de instandhoudingseisen	
9. Er is geen illegale sloop en/of verbouw bij monumenten geconstateerd	
10. Het aantal vergunningaanvragen dat is ingetrokken na aankondiging dat een Bibob-toets wordt uitgevoerd houden we bij	

	= gerealiseerd		= deels gerealiseerd		= niet gerealiseerd		= onbekend
--	----------------	--	----------------------	--	---------------------	--	------------

De doelstellingen zijn voornamelijk (deels) gerealiseerd. Er zijn in 2025 geen constructieve veiligheid opleveringscontroles afgekeurd.

Bij brandveiligheidscontroles voldoet ongeveer 50 procent aan alle brandveiligheidsvoorschriften. Ongeveer 85 procent van de geïnspecteerde monumenten voldoet aan de instandhoudingseisen. Omdat klachtmeldingen t.a.v. monumenten vaak in een vroeg stadium bij de toezichthouder binnenkomen, kan er snel toezicht plaatsvinden waardoor eventuele illegale sloop/verbouw kan worden tegengegaan voordat het heeft plaatsgevonden.

Openbare orde en veiligheid

De inzet van VTH-OOV is gericht op de veiligheid en leefbaarheid van de woon- en werkomgeving en het buitengebied. De doelstellingen in het uitvoeringsprogramma 2025 liggen in het verlengde daarvan. De focus lag op de zichtbaarheid in de wijken en het buitengebied, de samenwerking met de politie, het terugdringen van overlast, het ervoor zorgen dat vergunningen op orde zijn en het bijdragen aan de aanpak van ondermijning. Het algemene beeld van de realisatie van de doelstellingen is als volgt.

Doelstellingen	Realisatie
1. Zichtbaarheid in de wijken vergroten en wijkgericht werken	
2. Verbeteren Samenwerking met politie	
3. Het op orde brengen van de vergunningen voor horecagelegenheden en para-commerciële gelegenheden	
4. Terugdringen overlast (jeugd, parkeren, afvaldumping, honden e.a.), mede door het intensiveren en verbeteren van de samenwerking in de jeugdketen	
5. Terugdringen overlast en overtredingen op basis van de Alcoholwet	
6. Uitvoering taken faunabeheer	
7. Toezicht en handhaving groene boa's	
8. Verzorgen coördinatie regionale handhavingsprojecten natuur en milieu	
9. Bijdragen aan de aanpak van ondermijning en het vergroten van de vitaliteit en veiligheid van bedrijfsterreinen ('oren en ogen' zijn, deelname aan project Theseus)	
10. Zorgen voor een goede dossiervorming t.b.v. het Openbaar Ministerie	

	= gerealiseerd		= deels gerealiseerd		= niet gerealiseerd		= onbekend
--	----------------	--	----------------------	--	---------------------	--	------------

4 Uitvoering

Voor de uitvoering van de VTH-taken in 2025 is een prognose van de werkvoorraad opgesteld op basis van de ervaringen met de uitvoering in 2024. Dat wil zeggen onder andere het aantal te verwachten vergunningaanvragen, meldingen, uit te voeren controles of handhavingsverzoeken.

Omgevingsrecht

Voor de inzet van VTH-omgevingsrecht waren de prognose en realisatie als volgt.

De prognose en realisatie van VTH-omgevingsrecht treft u in onderstaande tabel aan. Hierbij moet de kanttekening worden gemaakt dat realisatie niet (volledig) betrouwbaar kan worden weergegeven vanwege het ontbreken van een cijfermatig dashboard in 2025.

Taken	Prognose 2025	Realisatie 2025
Vergunningverlening		
Conceptverzoeken (telefonisch)	120	800 uur
Conceptverzoeken (eenvoudig)	80	
Conceptverzoeken (complex)	36	Totaal aantal conceptverzoeken: 222
Vergunningen regulier	535	
Vergunningen uitgebreid	2	Totaal aantal vergunning: 563
Melding bouwactiviteit Wkb	25	-
<i>Subtotaal</i>	<i>798</i>	
Toezicht		
Bouwcontrole (geen monument)	450	Totaal aantal controles geregistreerd: 566
Bouwcontrole monument	80	-
Melding en toezicht brandveilig gebruik	20	-
Controle klachten	90	-
Controle evenement (bouwsels)	2	-
Administratieve controles en BAG controles	30	-
Themacontroles	4	-
Hercontroles	35	-
<i>Subtotaal</i>	<i>711</i>	<i>Niet betrouwbaar te meten</i>
Handhaving		
Handhavingstrajecten juristen afgerond met mediation	10	-
Legalisatieonderzoeken	40	-
Naar aanleiding van klacht/melding	35	-
Handhavingsverzoeken	30	11
Inzet LOD, LOB, bestuurlijke boete	20	-
Overige	30	-
<i>Subtotaal</i>	<i>165</i>	<i>Niet betrouwbaar te meten</i>

Bezwaar en beroep		
Vergunningen	35	38
Handhaving/klachten	35	-
<i>subtotaal</i>	70	<i>Niet betrouwbaar te meten vanwege registratie in meerdere systemen</i>
Totaal	1744	

Het aantal conceptverzoeken en vergunningprocedures komt min of meer overeen met de raming. Het aantal meldingen Wkb blijft achter. Er zijn grotere woningbouw trajecten maar dit zijn het type woningen die niet onder gevolgklasse 1 van de Wkb vallen. De activiteiten toezicht en handhaving komen min of meer overeen met de raming. De toezichthouders zijn niet toegekomen aan het gestructureerd controleren van bestaande bouwwerken, controles die volgen uit ondermijning en erfgoed uitgezonderd.

Bijzondere wetten en APV

Voor de inzet van VTH-Bijzondere wetten en APV waren de prognose en realisatie als volgt.

Taken	Prognose 2025	Realisatie 2025
Vergunningverlening		
Voortraject	7	20
Exploitatievergunningen (APV)	230	25
Evenementenvergunningen	230	375
Alcoholwetvergunningen	85	85
Overige (wet op de kansspelen)	30	25
<i>subtotaal</i>	582	530
Behandeling meldingen		
Afval	300	300
Overlast	1500	2500
Groen	60	80
Verkeer	80	95
Overige	-	-
<i>subtotaal</i>	1940	2975
Toezicht		
Surveillance	-	-
Projectmatig toezicht	-	-
<i>subtotaal</i>	-	-

Handhaving (proces verbaal)		
Verkeer	180	180
Parkeren	150	483
Loslopende honden	50	60
Overig	60	15
<i>subtotaal</i>	<i>440</i>	<i>738</i>

5 Conclusies en aandachtspunten voor 2026

Omgevingsrecht

Wat goed is gegaan is dat conceptverzoeken en aanvragen om omgevingsvergunningen allen worden opgepakt en volgens een voorspelbaar en afgesproken proces worden afgehandeld. Waar nodig wordt specifieke interne- of externe kennis ingezet. Er wordt een juridische check gedaan daar nodig. De werkvoorraad blijkt redelijk voorspelbaar te zijn.

Op gebied van toezicht en handhaving vindt toezicht plaats op verleende vergunningen en worden overtredingen via pre-mediation ter plaatse opgelost. Ook door de juristen is diverse malen met succes mediation toegepast. Er is onvoldoende aandacht geweest voor toezicht bij bestaande bouwwerken.

OOV

Wat goed is gegaan is de inzet op ondermijning en in het groen, daar zijn de doelstellingen grotendeels gehaald. Bij bijzondere wetten en de inzet van handhaving liggen nog ontwikkelkansen. Dit is mede niet goed gelukt door capaciteitsproblemen. Op gebied van handhaving is er ondanks de geringe capaciteit toch geleverd, de zichtbaarheid is vergroot door de inzet van nieuwe dienstvoertuigen voorzien van de landelijke striping. Ook wordt er gewerkt aan de samenwerking met de politie door structureel het operationeel overleg te voeren. Het handhavingsarrangement is in de afrondende fase en versterkt deze samenwerking verder. Team handhaving is volop aan het professionaliseren en krijgt een steeds duidelijkere en stevigere basisstructuur.

Gezamenlijk

Van het jaar 2025 hebben wij geleerd dat een hernieuwd VTH-beleid 2026-2029 met bijbehorend uitvoeringsprogramma nodig is voor prioriteitstelling. In 2025 was dit beleid nog in ontwikkeling waardoor, ook door capaciteitsproblemen een aantal ontwikkelingen en doelstellingen niet zijn gerealiseerd. In het uitvoeringsprogramma 2026 zijn daarom keuzes gemaakt om beter met de beschikbare capaciteit om te gaan en om dit ook jaarlijks te evalueren en bij te stellen.

Een van deze acties is het ontwikkelen van een dashboard waardoor monitoring en evaluatie professioneler kan plaatsvinden waardoor de cyclus en de samenwerking tussen Omgevingsrecht en OOV duurzaam geborgd is.